

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.008.05.2018
P/18/093

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie
ul. Łobzowska 67, 30-038 Kraków
T +48 12 342 34 00, F +48 12 342 34 44
lkr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/093 – Finansowanie działalności ochotniczych straży pożarnych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Mariusz Pindral, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/115/2018 z 5 czerwca 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Ochotnicza Straż Pożarna w Radgoszczy (OSP), ul. Wincentego Witosa 24, 33-207 Radgoszcz
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Wolak, Prezes OSP. (dowód: akta kontroli str. 135-136)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna¹

W kontrolowanym okresie² OSP uzyskała środki finansowe w łącznej wysokości 227,4 tys. zł, z tego: 64,5 tys. zł w 2014 r., 76 tys. zł w 2015 r., 24,2 tys. zł w 2016 r. i 62,7 tys. zł w 2017 r. Źródłami finansowania były dotacje z budżetu państwa (odpowiednio: 77,91%, 80,94%, 82,67% i 68,15%), dotacje jednostek samorządu terytorialnego (odpowiednio 12,94%, 11,17%, 17,33% i 31,85%), a w latach 2014-2015 dodatkowo dochody z zakładów ubezpieczeniowych (odpowiednio 9,15% i 7,89%).

Gotowość operacyjna ratowników OSP oraz ich dyspozycyjność były zgodne ze stanem deklarowanym w dokumentacji stanowiącej podstawę do ubiegania się o środki publiczne. Wydatki z tych środków dokonywane były oszczędnie i zgodnie z obowiązującymi przepisami, zasadami i umowami. Zgłaszane zapotrzebowanie na środki poprzedzone było rozpoznaniem potrzeb, a także było zgodne ze stanem faktycznym i możliwościami OSP. Wykorzystanie środków publicznych zmierzało do osiągnięcia standardów wyznaczonych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej (*Komendant Główny PSP*) oraz Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP (*Związek OSP*), w tym dotyczących wyposażenia jednostek OSP i wyszkolenia strażaków biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych.

OSP prawidłowo rozliczała się z otrzymanych środków oraz wypełniała nałożone na nią obowiązki ewidencyjne i sprawozdawcze dotyczące wykorzystania środków publicznych. Badanie losowo wybranych dotacji nie wykazało nieprawidłowości w ich wykorzystaniu. Do wszystkich podpisanych umów i złożonych wniosków dotacyjnych dołączone były faktury potwierdzające prawidłowość wykorzystania dotacji. Zakupione wyposażenie znajdowało się w posiadaniu OSP.

OSP została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG) na czas nieokreślony i utrzymywała dobową gotowość operacyjną. Do wykorzystania w KSRG zadeklarowano m.in. samochód gaśniczy, samochód ratownictwa technicznego oraz dodatkowe wyposażenie. W celu wykonania zadań OSP utrzymywała co najmniej 20

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według ww. skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

² Kontrolą objęto lata 2014-2017 z uwzględnieniem działań i zdarzeń zaistniałych wcześniej lub później, jeśli miały wpływ na zagadnienia objęte kontrolą.

ratowników. Stan osobowy załogi oraz ich przeszkolenie zgodne było z porozumieniem o włączeniu do KSRG. Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych posiadali wymagane wykształcenie, ważne badania okresowe oraz ubezpieczenie. Przeprowadzone przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Dąbrowie Tarnowskiej (KPPSP) inspekcje gotowości operacyjnej nie wykazały istotnych nieprawidłowości (w 2016 r. KPPSP wydało negatywną ocenę z powodu niezbrania się drużyny ratowników w ciągu 15 min).

Do stwierdzonych w OSP nieprawidłowości należały: niedokonanie w terminie określonym instrukcją użytkownika przeglądu aparatów ochronny dróg oddechowych (z powodu braku środków finansowych) oraz nieustalenie przez OSP dokumentacji opisującej przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, co stanowiło naruszenie art. 10 ust. 1 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 7 i art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wykorzystanie środków publicznych przeznaczanych na działalność OSP

Opis stanu faktycznego

1. Uchwałą Zarządu OSP nr 1/2011 z 30 marca 2011 r. powołano jednostkę operacyjno-techniczną (JOT) jako oddział ratowniczy.

(dowód: akta kontroli str. 2)

2. Decyzją Komendanta Głównego PSP nr 43/2/KRSG z 28 lutego 1995 r. OSP została włączona do KSRG na czas nieokreślony.

(dowód: akta kontroli str. 3)

3. Co roku OSP składała do Komendanta Głównego PSP (za pośrednictwem Komendanta Powiatowego PSP w Dąbrowie Tarnowskiej) oferty na zadanie publiczne pn. „Zapewnienie gotowości bojowej jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do KRSG”. W latach 2014-2017 złożono oferty, odpowiednio na kwoty: 10,9 tys. zł, 29,9 tys. zł, 18,7 tys. zł, 42,7 tys. zł. OSP wykonywała zadania zlecone przez MSWiA, tj. przygotowanie jednostek w OSP do działań ratowniczo-gaśniczych.

(dowód: akta kontroli str. 67-76)

4. OSP utrzymywała dobową gotowość operacyjną. Do wykorzystania w KSRG zadeklarowano samochód gaśniczy, samochód ratownictwa technicznego oraz dodatkowe wyposażenie (m.in. motopompa M8/8, pilarka spalinowa do drewna, kompresor, prostownik, agregat prądotwórczy). W ramach KSRG dla OSP przewidziano w szczególności następujące zadania: ratownictwo techniczne i medyczne przy likwidacji skutków wypadków drogowych oraz prowadzenie działalności ratowniczo-gaśniczej. W celu wykonania ww. zadań OSP utrzymywała co najmniej 20 ratowników przeszkolonych w zakresie: naczelników OSP (2 ratowników), dowódców sekcji OSP (4 ratowników), operatorów sprzętu OSP (4 ratowników), szeregowych OSP (10 ratowników).

Prezes OSP wyjaśnił, że co tydzień jeden z ratowników sprawdzał gotowość bojową sprzętu i zgłaszał ją do stanowiska kierownika KPPSP.

(dowód: akta kontroli str. 28, 385-386)

5. W latach 2014-2015 liczba członków OSP wynosiła 59 (w tym 39 mogących brać udział w działaniach ratowniczych), a w latach 2016-2017 – 63 (w tym 41 mogących brać udział

³ Dz. U. z 2018 r., poz. 395 ze zm., dalej: *ustawa o rachunkowości*.

w działaniach ratowniczych). Stan osobowy był zgodny z deklaracją zawartą w porozumieniu o włączeniu do KSRG.

(dowód: akta kontroli str. 9)

6. Według stanu na 31 marca 2018 r. 43 ratowników zrealizowało szkolenia na poziomie podstawowym (w tym 14 ratowników z kwalifikowanej pierwszej pomocy), natomiast 22 ratowników – na poziomie specjalistycznym. Na poziomie dowódczym szkolenia zrealizowało 6 ratowników. Wyszukowanie ratowników zgodne było z porozumieniem z 5 czerwca 2001 r. w sprawie włączenia OSP do KSRG (*Porozumienie*) oraz z zasadami organizacji szkoleń członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych, ustalonymi przez Komendanta Głównego PSP.

Prezes OSP wyjaśnił, że raczej nie korzystano ze szkoleń e-learningowych. Jedyne takie szkolenie przeprowadzono w 2008 r.

(dowód: akta kontroli str. 6, 10-27, 385-386)

7. W skład wyposażenia OSP wchodziło: 2 samochody gaśnicze, samochód ratownictwa technicznego, samochód rozpoznawczy oraz sprzęt: motopompa, pompy szlamowe (4 szt.), zestaw hydrauliczny do ratownictwa technicznego (w tym: rozpieracz ramieniowy, hydrauliczne nożyce do cięcia, cylindry rozpierające, agregat zasilający do narzędzi hydraulicznych, zestaw węży hydraulicznych), zbijak do szyb hartowanych, nóż do pasów bezpieczeństwa, zestaw szekli i pęt linowych do wyciągarki, zestaw ratownictwa medycznego PSP R1 (2 szt., w tym nosze miękkie i butla z zapasem tlenu), łódź ratownicza, przyczepka transportowa, pilarki do drewna (3 szt.), piła do stali i betonu (1 szt.), radiotelefony (2 szt.), aparaty ochrony dróg oddechowych (4 komplety), miernik wielogazowy, agregaty prądotwórcze (4 szt.) oraz zestaw do segregacji uszkodzonych (dla 50 osób). Wyposażenie spełniało standardy w zakresie ratownictwa medycznego, gaśniczego i technicznego, wyznaczone przez Komendanta Głównego PSP w *Zasadach organizacji ratownictwa medycznego w KSRG*, w procedurze P-23, w *Zasadach organizacji ratownictwa technicznego w KSRG* oraz w Porozumieniu.

Wyposażenie i utrzymanie strażnicy spełniało standardy Komendanta Głównego PSP, tj. co najmniej dwa stanowiska garażowe, ogrzewanie, zainstalowany system selektywnego alarmowania oraz zaplecze socjalne. Dokonywano terminowych przeglądów sprzętu ratowniczego i wyposażenia osobistego członków OSP, z wyjątkiem aparatów ochrony dróg oddechowych. Kierowcy posiadali wymagane dokumenty.

Prezes OSP wyjaśnił, że nie prowadzono przeglądu urządzeń alarmowych i łączności (jedynie okresowo sprawdzano ich sprawność). Prowadzono przeglądy agregatów prądotwórczych, zestawów narzędzi hydraulicznych, pojazdów oraz aparatów ochrony dróg oddechowych.

(dowód: akta kontroli str. 29-66, 77-88, 160-161, 387-388)

8. Analiza dokumentacji z 4 losowo wybranych akcji ratowniczych, przeprowadzonych 1 lipca 2014 r., 25 sierpnia 2015 r., 26 czerwca 2016 r. i 25 marca 2017 r. wykazała m.in., że ratownicy biorący udział tych akcjach posiadali wymagane wykształcenie, ważne badania okresowe oraz ubezpieczenie.

Prezes OSP wyjaśnił, że stan wyposażenia i wykształcenia członków OSP umożliwiał realizację zadań zadeklarowanych w Porozumieniu oraz w ofercie realizacji zadania publicznego.

(dowód: akta kontroli str. 89-133, 385-386)

9. W Porozumieniu nie zawarto informacji na temat sposobu przekazywania KPPSP informacji dotyczących aktualnej gotowości operacyjnej OSP oraz informacji o jej czasowym

obniżeniu, w tym o liczbie członków OSP mogących podejmować bezpośrednio działania ratownicze, sprawności technicznej samochodów pożarniczych i innego sprzętu.

Prezes OSP wyjaśnił, że raz w tygodniu kierowca – konserwator zgłaszał poprzez radiotelefon gotowość bojową oraz, jeżeli zachodziła taka potrzeba, informował o obniżeniu gotowości. Nie było w tym zakresie przyjętej żadnej pisemnej procedury.

(dowód: akta kontroli str. 5-8, 385-386)

10. OSP nie prowadziła ewidencji przypadków obniżenia gotowości bojowej oraz jego powodów. Prezes OSP wyjaśnił, że powodem był brak zaplecza administracyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 134, 385-386)

11. OSP nie prowadziła ewidencji działań ratowniczych z podziałem na działania samodzielne i działania wspólne z PSP.

Prezes OSP wyjaśnił, że powodem był brak zaplecza administracyjnego.

W latach 2014-2017 odnotowano odpowiednio 38 wyjazdów (w tym 16 pożarów, 21 miejscowych zagrożeń i jeden fałszywy alarm), 61 wyjazdów (w tym 22 pożary, 34 miejscowe zagrożenia i 5 fałszywych alarmów), 49 wyjazdów (w tym 20 pożarów, 26 miejscowych zagrożeń i 3 fałszywe alarmy), 49 wyjazdów (w tym 18 pożarów, 28 miejscowych zagrożeń i 3 fałszywe alarmy).

(dowód: akta kontroli str. 137, 162, 385-386)

12. OSP nie prowadziła ewidencji liczby dyspozycji skierowanych do OSP, w tym liczby dyspozycji, jaka została cofnięta przez stanowisko kierowania, oraz liczby dyspozycji w wyniku których OSP nie udało się zebrać lub z innych przyczyn nie mogli uczestniczyć w akcji ratowniczej.

Prezes OSP wyjaśnił, że powodem braku informacji w ww. zakresie był brak zaplecza administracyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 138, 385-386)

13. 26 listopada 2014 r., 18 września 2015 r., 26 października 2016 r. i 27 kwietnia 2017 r. KPPSP przeprowadziła w OSP inspekcje gotowości operacyjnej. W 2016 r. KPPSP wydała negatywną ocenę. Powodem było niezbranie się drużyny o wymaganym czasie (15 min.). W pozostałych latach wystawiono oceny dobre, ze wskazaniem następujących nieprawidłowości: brak sprawnego akumulatora w samochodzie i niesprawna lampa błyskowa (2014 r.), niesprawna pilarka i brak protokołów z przeglądów elektrycznych (2015 r.), brak protokołów z przeglądów elektrycznych (2016 r.), zalecana konserwacja pomp szlamowych oraz brak protokołów z badań elektrycznych (2017 r.).

Prezes OSP wyjaśnił, że uwaga KPPSP o braku protokołów z przeglądów elektrycznych nie dotyczyła nieprzeprowadzenia ich, a jedynie braku na miejscu dokumentacji, która znajdowała się w Urzędzie Gminy Radgoszcz (*Gmina*).

(dowód: akta kontroli str. 139-158, 385-386)

14. Prezes OSP wyjaśnił, że problemem w funkcjonowaniu OSP był brak zachęt ze strony państwa i samorządu terytorialnego do członkostwa w OSP, brak zachęt dla pracodawców aby zwalniali ratowników na czas akcji, brak możliwości uzyskania z KSRG dofinansowania na przeglądy i remonty samochodów oraz pozostałego sprzętu. Istnieje również problem z finansowaniem szkolenia z kwalifikowanej pierwszej pomocy. Ponadto Prezes OSP wyjaśnił, że w latach 2014-2017 nie przekazywał formalnie do Gminy informacji na temat otrzymanych dotacji: z KSRG, z MSWiA, z zakładów ubezpieczeń i innych źródeł, z powodu braku zaplecza administracyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 385-386)

15. W latach 2014-2017 źródła finansowania OSP przedstawiały się, odpowiednio: 64,5 tys. zł (w tym 50,2 tys. zł ze środków budżetu państwa, 8,4 tys. zł ze środków jednostek samorządu terytorialnego (j.s.t.) i 5,9 tys. zł z dochodów zakładów ubezpieczeniowych), 76 tys. zł (w tym 61,5 tys. zł ze środków budżetu państwa, 8,5 tys. zł ze środków j.s.t. i 6 tys. zł ze środków zakładów ubezpieczeniowych), 24,2 tys. zł (w tym 20 tys. zł ze środków budżetu państwa i 4,2 tys. zł ze środków j.s.t.), 62,7 tys. zł (w tym 42,7 tys. zł ze środków budżetu państwa i 20 tys. zł ze środków j.s.t.).

W latach 2014-2017 OSP dokonało, odpowiednio, wydatków rzeczowych w wysokości: 31,4 tys. zł (w tym m.in. przeglądy i remonty obiektów – 3 tys. zł, zakup sprzętu przeciwpożarowego – 9,3 tys. zł, zakup umundurowania – 10,4 tys. zł, wyżywienie, podręczniki i pozostała obsługa szkoleń – 8,7 tys. zł), 26,3 tys. zł (w tym m.in. przegląd i remonty samochodów – 3 tys. zł, zakup sprzętu przeciwpożarowego – 3,3 tys. zł, zakup umundurowania – 4,8 tys. zł, wyżywienie, podręczniki i pozostała obsługa szkoleń – 12,4 tys. zł), 15,9 tys. zł (w tym m.in. przegląd i remonty samochodów – 8,1 tys. zł, zakup sprzętu przeciwpożarowego – 3,6 tys. zł, zakup umundurowania – 2,8 tys. zł), 62,7 tys. zł (w tym m.in. przegląd i remonty obiektów – 57,4 tys. zł, zakup umundurowania – 3,3 tys. zł).

W opisywanym okresie wydatki osobowe dotyczyły szkoleń (27,4 tys. zł w 2014 r. i 23,7 tys. zł w 2015 r.). Wydatki majątkowe dotyczyły zakupu sprzętu przeciwpożarowego o wartości początkowej przekraczającej 3,5 tys. zł (5,6 tys. zł w 2014 r., 26 tys. zł w 2015 r. i 8,3 tys. zł w 2016 r.).

Zakupiony sprzęt został ujęty w księgach inwentarzowych.

(dowód: akta kontroli str. 163-170, 193-198)

W okresie objętym kontrolą podpisano 27 umów dotacyjnych i złożono pięć wniosków o dotacje. Kontrolę poddano po pięć umów/wniosków o dotacje o największej wartości z każdego roku, tj.:

- Umowę z 25 sierpnia 2014 r. nr 566.I/2014 zawartą z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej na 35,5 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na: szkolenia dla strażaków z kwalifikowanej pierwszej pomocy (34,1 tys. zł), koszty funkcjonowania organizacji związane z realizacją zadania (0,6 tys. zł) oraz koszty związane działaniami promocyjnymi projektu (0,8 tys. zł), co było zgodne z zawartą umową i złożoną ofertą.
- Umowę z 10 czerwca 2014 r. nr 2415/0606008/2014 zawartą z Komendantem Głównym PSP na 10,9 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na usługę transmisji danych – utrzymanie GPS (0,1 tys. zł) oraz wyposażenie przeciwpożarowe ratowników (10,8 tys. zł), co było zgodne z zawartą umową. Nie wykorzystano dotacji w wys. 17,73 zł, co zostało zwrócone na wskazany w umowie rachunek bankowy.
- Wniosek do Związku OSP z 10 lutego 2014 r. na 3,8 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na umundurowanie ratowników i młodzieżowej drużyny pożarniczej, co było zgodne ze złożonym wnioskiem.
- Umowę z 17 czerwca 2014 r. nr 150/2014 zawartą z Gminą na 3,5 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na ubranie i wyposażenie ratowników, co było zgodne z zawartą umową.
- Wniosek do Związku OSP z 10 października 2014 r. na 3 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na zakup materiałów do remontu remizy OSP, co było zgodne ze złożonym wnioskiem.
- Umowę z 27 lipca 2015 r. nr 190.I/2015 zawartą z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej na 30 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na: kurs sterników motorowodnych (29,4 tys. zł), koszty funkcjonowania organizacji związane z realizacją zadania (0,4 tys. zł) oraz koszty związane działaniami promocyjnymi projektu (0,2 tys. zł), co było zgodne z zawartą umową i złożoną ofertą.
- Umowę z 1 lipca 2015 r. nr 1345/0606008/2015 zawartą z Komendantem Głównym PSP na 29,9 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na: usługę transmisji danych – utrzymanie GPS (0,2 tys. zł), zakup wyposażenia przeciwpożarowego ratowników

(25,3 tys. zł) oraz remont samochodu (3 tys. zł) i sprzętu (1,4 tys. zł), co było zgodne z zawartą umową.

- Wniosek do Związku OSP z 2 lutego 2015 r. na 6 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na zakup rozpieracza kolumnowego, co było zgodne ze złożonym wnioskiem.
- Umowę z 2 marca 2015 r. z Powiatem Dąbrowskim na 4 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na organizację powiatowych zawodów młodzieżowych drużyn ratowniczych, co było zgodne z zawartą umową.
- Umowę z 9 lipca 2015 r. nr 148/VII/2015 zawartą z Gminą na 2 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na zakup umundurowania, co było zgodne z zawartą umową.
- Umowę z 17 czerwca 2016 r. nr 1456/0606008/2016 zawartą z Komendantem Głównym PSP na 18,8 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na zakup wyposażenia i umundurowania ratowników (10,2 tys. zł) oraz remont samochodów (8,6 tys. zł), co było zgodne z zawartą umową.
- Umowę z 5 lutego 2016 r. nr 51/III/2016 zawartą z Gminą na 2 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na zakup sprzętu i umundurowania, co było zgodne z zawartą umową.
- Umowę z 18 sierpnia 2016 r. nr 1459/0606112/2016 zawartą z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji na 1,2 tys. zł. Środki przeznaczono na wyposażenie i umundurowanie, co było zgodne z zawartą umową.
- Umowę z 15 lutego 2016 r. z Powiatem Dąbrowskim na 1,2 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na wyszkolenie młodzieżowej drużyny pożarnej i udział w wojewódzkich zawodach sportowych, co było zgodne z zawartą umową.
- Umowę z 31 maja 2016 r. nr 130/V/2016 związaną z Gminą na 0,7 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na umundurowanie młodzieżowej drużyny pożarnej, co było zgodne z zawartą umową.
- Umowę z 23 sierpnia 2017 r. nr 3287/0606112/2017 zawartą z Komendantem Głównym PSP na 42,7 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na remont remizy OSP (42,5 tys. zł) oraz zakup sprzętu i umundurowania (0,3 tys. zł), co było zgodne z zawartą umową.
- Umowę z 16 października 2017 r. nr 206/2017/UG zawartą z Gminą na 10 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na remont remizy OSP, co było zgodne z zawartą umową.
- Umowę z 3 października 2017 r. z Powiatem Dąbrowskim na 5 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na remont garażu OSP, co było zgodne z zawartą umową.
- Umowę z 16 sierpnia 2017 r. nr 167/2017/UG zawartą z Gminą na 2,5 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na zakup umundurowania, co było zgodne z zawartą umową.
- Umowę z 8 sierpnia 2017 r. z Powiatem Dąbrowskim na 1 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na propagowanie honorowego krwiodawstwa i zasad udzielania pierwszej pomocy, co było zgodne z zawartą umową.

(dowód: akta kontroli str. 168-384)

Do wszystkich podpisanych umów i złożonych wniosków dołączone były faktury potwierdzające prawidłowość wykorzystania dotacji. Wszystkie faktury opłacono w terminach zgodnych z umowami dotacyjnymi.

Przeprowadzono również oględziny potwierdzające fakt posiadania zakupionego wyposażenia, poza umundurowaniem, które znajdowało się na wyposażeniu ratowników. Umowy niewymagające stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁴ nie przewidywały innych szczegółowych zasad wydatkowania środków. Ze względu na wartość zamówień nie przeprowadzono procedury zamówień publicznych.

Prezes OSP wyjaśnił, że do zamówień o mniejszej wartości (poniżej progu zamówień publicznych) stosowano zasadę rozpoznania rynku i wyboru najkorzystniejszej oferty.

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 1579, ze zm.

W tym zakresie OSP nie miała żadnego formalnego zarządzenia i z rozpoznania rynku nie sporządzano też żadnych notatek. Ponadto w latach 2014-2015, jeżeli OSP otrzymywało dotację z MSWiA lub środki z zakładów ubezpieczeniowych, a podmiotem do którego składano wnioski o przyznanie dotacji był Związek OSP, to wówczas zakup musiał być dokonany w biurach tego Związku. W latach 2014-2015 złożono 4 takie wnioski łącznie na 14,4 tys. zł. W pozostałych latach również dokonywano zakupu w biurach Związku OSP, ale tylko wtedy gdy cena była najkorzystniejsza na rynku. W umowach dotacyjnych OSP była zobowiązana do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej, która była prowadzona w formie odrębnych papierowych rejestrów. Z wykorzystania dotacji OSP składała terminowo sprawozdania i prezentowała w nich prawidłowe dane. Książki inwentarzowe środków trwałych prowadzone były w formie papierowych rejestrów i zawierały wszystkie zakupione i nieodpłatnie otrzymane środki trwałe.

(dowód: akta kontroli str. 385-386, 387-388)

Prezes OSP oświadczył, że nie składał Wójtowi Gminy, pełniącemu funkcję Prezesa Zarządu Gminnego OSP RP w Radgoszczy rocznych sprawozdań z działalności OSP za dany rok z powodu braku zaplecza administracyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 406)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zgodnie z instrukcją dołączoną do aparatów ochrony dróg oddechowych posiadanych przez OSP, ich przegląd powinien odbywać się co 10 lat. OSP nie posiada aktualnego przeglądu tych aparatów. Prezes OSP wyjaśnił, że nie posiada aktualnego dziesięcioletniego przeglądu aparatów dróg oddechowych, ponieważ Gmina odmówiła ich sfinansowania. Koszt przeglądu na kolejne 10 lat wyniósłby 5 tys. zł. Wójt Gminy wyjaśnił, że OSP zwróciła się w miesiącu kwietniu 2018 r. o sfinansowanie przeglądu, czyli po uchwaleniu budżetu Gminy, a w budżecie tym nie było rezerw na ten cel, o czym OSP została poinformowana. Wójt Gminy wyjaśnił również, że posiadał wiedzę, że środki na konserwację specjalistycznego sprzętu zapewnione były przez KPPSP.

(dowód: akta kontroli str. 160-161, 389-391, 385-386)

2. Nieustalenie przez OSP dokumentacji opisującej przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, co stanowiło naruszenie art. 10 ust. 1 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 7 i art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości. W świetle art. 2 ust. 1 pkt 7 ustawy o rachunkowości OSP powinna stosować przepisy ustawy o rachunkowości w związku z otrzymaniem dotacji z budżetu państwa i j.s.t. na realizację zleconych zadań publicznych. Prezes oświadczył, że powodem był brak etatowej obsługi administracyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 404-405)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵, wnosi o:

- 1) Dokonanie przeglądu okresowego aparatów ochrony dróg oddechowych znajdujących się na wyposażeniu OSP.
- 2) Zapewnienie ustalenia przez OSP dokumentacji opisującej zasady (politykę) rachunkowości w przypadku otrzymania dotacji z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub funduszy celowych na realizację zadania publicznego.

⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia 28 września 2018 r.

Kontroler

Mariusz Pindral
Główny specjalista kontroli państwowej

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Krakowie

z up.

Marcin Kopeć
p.o. Wicedyrektor